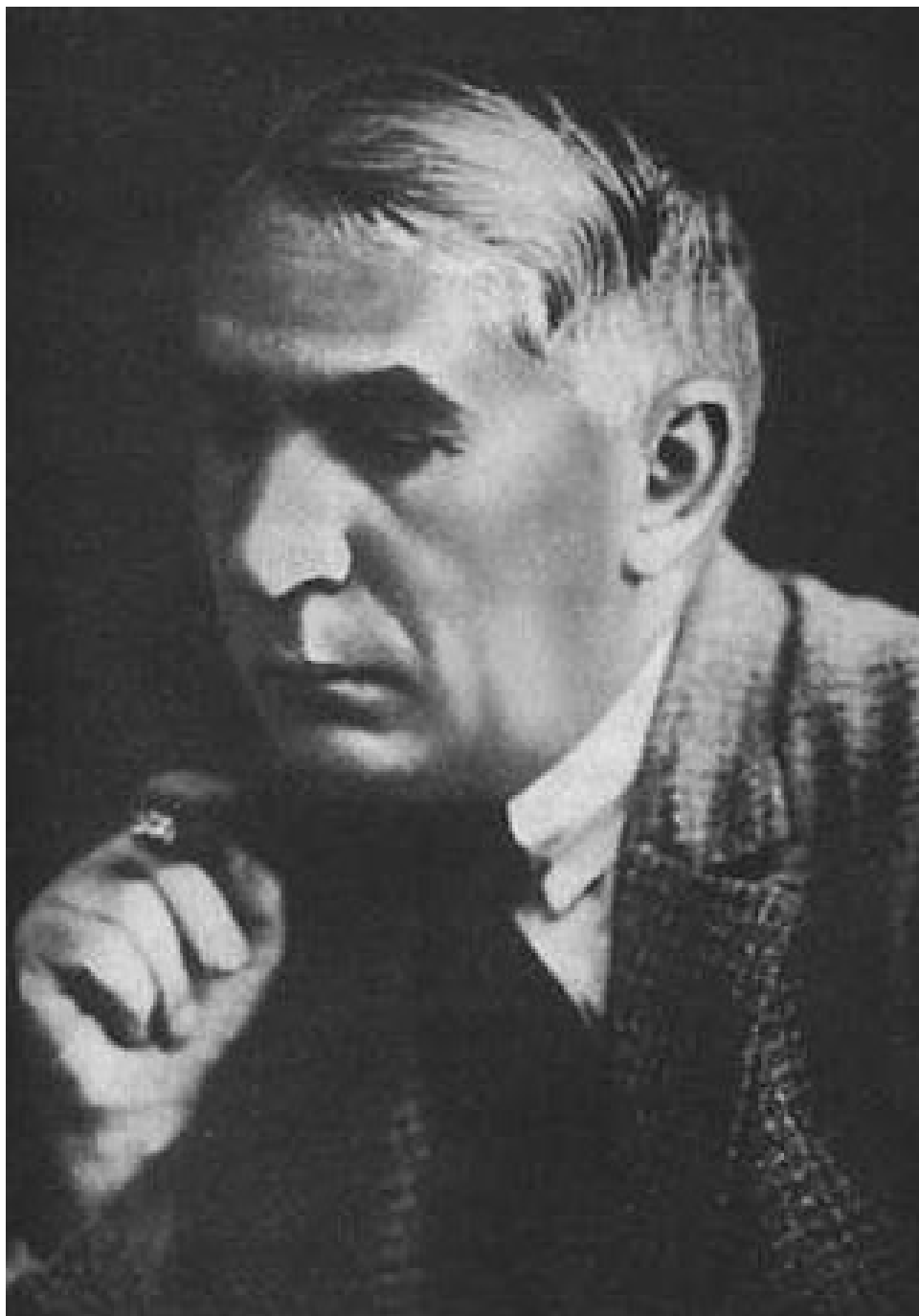

Móra Ferenc

(Kiskunfélegyháza, 1879. július 19. – Szeged, 1934. február 8.)

író, újságíró, muzeológus, a "tiszteletbeli makai".

KÜLÖN FEJEZET A BODZÁRÓL

Ha visszanézek esztendeim ködbe mosódó alléjába, a legvégén egy bodzafát látok. Azon túl nincs semmi, hanem erre a kaszvadtt öreg fára elég tisztán emlékszem. Úgy gubbasztott a pernyésgödrök szélén, mint valami szürke boszorkány. A koronáját nem látom, akkor nekem elérhetetlen magasságban volt az, de a töve körül nagyon otthon vagyok. Soha olyan kövér giliszták nem lesznek többet a világon, mint amilyeneket ott lehetett találni. Akkor általában sokkal kövérebb volt a világ, mint az újkorban. A tyúkok is, akik ott kapargáltak a nyirkos földben, és első szerelmem is, Kamilla, a kántor leánya, aki, azt hiszem, inkább lopott dióimért, mint egyéni kiválóságomért volt hozzám kegyes. Szerencse, hogy az ilyesmire csak akkor jön rá az ember, mikor elmén a haja, és megjön az a tehetsége, hogy humort tud tettetni. Kamilla kitanult nő volt már akkor, talán ötéves is lehetett, mindenesetre öregebb és tapasztaltabb volt nálam, és ösztönösen tudta azt az igazságot, amit nekünk, ostoba férfiaknak mindig újra kell tanulnunk, hogy a nők többnyire a férfiak gyöngye ellenállásának esnek áldozatul.

A vezetéknevét különben már nem tudom Kamillának s életíróim számára csak annyit jegyezhetek föl, hogy kócos, fekete sörénye volt és szögletes, nagy feje, mint a shetlandi póniknak. De talán nemzetgazdasági vonatkozásainál fogva fontosabb ennél az az emlékem, hogy egyszer az édesapám a bodzabogyóból pálinkát akart főzni. Nem az auri sacra fames bántotta szegényt, hanem a fantáziája nem hagyott neki nyugtot, amely a subákra is mindig olyan cifraságokat varratott vele, amik többre voltak neki, mint amennyit értek. Úgy emlékszem, a bodzaszüretre is ráfizettünk, mert a bodzából nem lett ákovita, de míg vesződtünk vele, a szilvatermésünk mind ott rohadt a fa alatt. Olyan fátum, amely azóta énvelem is többször ismétlődött már e világi életben.

Íme, ennyi emlék köt engem a bodzafához, de azért nem mondhatnám, hogy valami különös kegyben áll előttem ez a fává gyökeresedett tót deák. Mert határozottan van benne valami tótos, akár mikor a széles, lapos virágkalapjával integet, akár mikor az érett fekete bogyóival vigyorog. A ravaszsága meg tiszta szláv nemzeti vonás, azt látom itt az erdőben is. Egészen úgy sompolyog be a szabad fák társadalmába, mint ahogy Heraclius császár idejében a zsupánok beszivárogtak Attila gazdátlan uradalmába.

A nép szíveli a bodzát, mert igénytelen, mint ő maga, és ha haszon nincs is belőle, gondot se kell rá viselni. Az erdőszélben tanyák vannak, és rendszeren minden tanya körül ott kujtorog a bodza, mint a legprimitívebb díszfa. Hívni se kell, megtelepszik magától, és mindenütt jól érzi magát, ahol embert érez.

Igen, csak hogy jóra való bodza ismeri a polgári kötelességét. Akármit tanít a bodzák katekizmusa, ő is csak avégre van a földön, hogy a magja ki ne vesszen. S nem is lehetne mondani, hogy a bodzát megmételtyezték volna Malthus tanai. Senki sem látott még bodzát, amelyik csak egy bogyót termelt volna. Millió bogyót terem, és abban hárommillió mag van. Szóval megvan benne a jó szándék, hogy egy nagy bodzáskertté változtassa a világot kelettől nyugatig.

Szerencsére az Isten csak tehetséget adott neki, de módot nem adott hozzá. A bodza pelyhe nem repül, mint a nyárfa pelyhe, vagy a juhar monoplánja, a szél szét nem rázza, mint az akáchével magját. Ha lepotyog a fáról, abból a bodzanemzetségnek nem sok haszna van, mert az anyabodza nem olyan bolond, hogy életében kiadja a juszt a gyerekeinek. Egy-két mag ha kikel is a fa tövében, de meg nem nevelkedik. Bodza anyó elfogja előlük a napot, és elveszi az ennivalót.

Mit tesz most a ravasz bodza, hogy dominiumhoz juttassa magzatjait? Hát bizony fuvarral szállíttatja el őket hetedhét fa ellen. Fuvarosnak a verebet szerzi meg, ezt a világ szemtelenjét, aki mindig ott lebzsel, ahol embert érez. Szólni ugyan nem tud hozzá a bodza, de az anyai szeretet találékony. Fekete bogyóba bújtatja a magjait, s hogy még szembetűnőbbek legyenek, vérpiros pólyakötő kocsánkákon lógatja őket. Mégpedig sokat együtt, fürtöstől, hogy már messziről szemet szűr hassanak a verébnek.

- Itt vagyunk, kövérek vagyunk, édesek vagyunk, ide gyere csak!

A veréb szót fogad, és szemelget az istenterítette asztalon:

- Csip-csup - mondogatja afféle elégedettséggel, amilyenel az ember a hústalan napi ebédet dicséri. Csip-csup szemecskékkel töltözni is jobb, mint éhen kóborogni.

Hirtelen egy ajtó csapódik valahol. Vércse vijjog a magasban, vagy macska ugrik le a góré tetejéről. Surr - a veréb fölrebben, és suta szárnyaival bevágódik az erdőbe. Nem éppen messze, mert a nagy utazásnak nem barátja, de olyan sietve, hogy a borraivalót csak röptében petyegteti el, és a száját se ér rá megtörölni, egész az akácfáig. Ott azonban az az első dolga, hogy a csőrét, amelyben megtapadt egy-két ragadós bodzamazag, hozzádörzsöli az ághoz.

A többihez aztán neki már semmi köze, noha a bodzamazag pályafutása még nincs befejezve, sőt csak most kezdődik. Az ágról lepereg a földre, de csak a színére. Neki pedig, szegénykének, ha meg akar élni, beljebb kell kerülni a jó meleg és puha bölcsőbe. Ezt a dajkaszerpet a tyúkocská végzi el, aki ott tesz-vesz a fa alatt s addig kipirgél-kapargál, míg a bodzamazagot betemeti földdel. Bodzaanyó most már nyugodtan vetkezhethet neki a téli álomnak: faja fönmaradása biztosítva van.

A veréb öt-hatszáz méternél mélyebben nem megy az erdőbe. Idáig a tyúk is elkalandozgat a tanyáról. Ennél kintebb sehol sem látni bodzát az erdő fái közt, de ezen a körön belül lépten-nyomon találkozni a kis bodzasuhancokkal.

Hát ilyen stréber teremtes ez a bodza. Íme, még itt is külön fejezetet módolt ki magának.

MÓRA FERENC: GEORGIKON

TARTALOM

PROLÓGUS
HARENA REFUGII
A FÁK JELLEMÉRŐL
HELYREIGAZÍTÁS, ZÁRÓJELBEN OLVASANDÓ
HIMNUSZ A BÚZAMEZŐN
MÉHEK
KÜLÖN FEJEZET A BODZÁRÓL
A PÖLELDÖS
NEM NAGYON TUDOMÁNYOS KÍSÉRLETEK EGY DARÁZZSAL
ZÁKÁNY, A VICEKIRÁLY
ÚJSÁGOK
A PÁRTFOGÓK
ISTENÁLDOTTA BÚZA
LELKEK SZABADULÁSA
LÉGBŐL KAPOTT HÍREK
A JÓ ISTEN KENYÉRSÜTÖGETŐJE
PROELIA VENTORUM
LEVÉL MESSZI IMRISKÉNEK
EPILOGUS

<http://mek.niif.hu/00900/00966/00966.htm#7>

MÓRA FERENC MŰVEK - MEK

[Móra Ferenc: Aranykoporsó](http://mek.oszk.hu/00900/00961)

<http://mek.oszk.hu/00900/00961>

[Móra Ferenc: Aranykoporsó](#)

[MVGYSZ hangoskönyvek](#)

<http://mek.oszk.hu/03300/03305>

[Móra Ferenc: Aranykoporsó \[Rovásírással\]](#)

<http://mek.oszk.hu/05900/05900>

[Móra Ferenc: Beszélgetés a ferdetoronnyal ; Túl a palánkon](#)

<http://mek.oszk.hu/05100/05156>

[Móra Ferenc: Csicseri történet](#)

[Mesék, versek, elbeszélések](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00963>

[Móra Ferenc: Daru utcától a Móra Ferenc utcáig](#)

<http://mek.oszk.hu/05300/05322>

[Móra Ferenc: Dióbél királyfi](#)

[Egy öreg ember emlékei fiatal gyerekeknek](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00964>

[Móra Ferenc: Az ember feje nem füge](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00965>

[Móra Ferenc: Ének a búzamezőkről](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00962>

[Móra Ferenc: A fenyőfa alatt](#)

[Karácsonyi írásai](#)

<http://mek.oszk.hu/02500/02568>

[Móra Ferenc: Georgikon](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00966>

[Móra Ferenc: Hannibál feltámasztása](#)

<http://mek.oszk.hu/05300/05355>

[Móra Ferenc: Hannibál föltámasztása](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00967>

[Móra Ferenc: Hannibál föltámasztása ; Ezek az évek, 1914-1933](#)

<http://mek.oszk.hu/05200/05283>

[Móra Ferenc: A hatrongyosi kakasok](#)

[Állatmesék](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00968>

[Móra Ferenc: Kéményseprő zsiráfok](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00978>

[Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00970>

[Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön \[Rovásírással\]](#)

<http://mek.oszk.hu/05800/05819>

[Móra Ferenc: Könnyes könyv](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00971>

[Móra Ferenc: A körtemuzsika](#)

[Elbeszélések, mesék](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00972>

[Móra Ferenc: A körtemuzsika](#)

[Elbeszélések, mesék](#)

<http://mek.oszk.hu/06000/06060>

[Móra Ferenc: A magyar paraszt](#)

<http://mek.oszk.hu/06000/06067>

[Móra Ferenc: Mindenki Jánoskája](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00969>

[Móra Ferenc: Mindenki Jánoskája \[Rovásírással\]](#)

<http://mek.oszk.hu/05900/05901>

[Móra Ferenc: Mondák és mesék](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00973>

[Móra Ferenc: Napok, holdak, elmúlt csillagok ; A fele sem tudomány](#)

<http://mek.oszk.hu/05100/05188>

[Móra Ferenc: Négy apának egy leánya ; Véreim](#)

<http://mek.oszk.hu/05100/05137>

[Móra Ferenc: Nekopogi kovács](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00976>

[Móra Ferenc: Rab ember fiai](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00977>

[Móra Ferenc: Rab ember fiai](#)

[MVGYSZ hangoskönyvek](#)

<http://mek.oszk.hu/03900/03985>

[Móra Ferenc: Tápei furfangosok](#)

[Válogatott elbeszélések](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00974>

[Móra Ferenc: Titulász bankója](#)

[Történelmi elbeszélések, mesék](#)

<http://mek.oszk.hu/00900/00975>

[Móra Ferenc: Titulász bankója \[Rovásírással\]](#)

[Történelmi elbeszélések, mesék](#)

<http://mek.oszk.hu/04800/04813>